

Cap al III Fòrum Català de Teologia i Alliberament. 25-26 de gener 2014

Solidaritat amb el pobre i retornar l'esperança

El Fòrum Català de Teologia i Alliberament, germà del Fòrum Social Català, és un espai obert, transversal i interconfessional, que mira el transcendent. L'any 2010 ens vam trobar per primera vegada sota el lema "*És un moment oportú!*"; l'any 2012 ens vam tornar a trobar sota la divisa "*Som més dels que ens creiem*". Les dues trobades van resultar una festa del compartir experiències de vida, espiritualitat i multitud de propostes de futur. Ara comprovem que aquells dos eslògans segueixen plenament vàlids. Precisament per això, i pel moment que vivim, seguim considerant un "moment oportú" per a un canvi d'orientació vers la solidaritat i l'esperança. I dia a dia anem constatant que, malgrat tots els malgrats, "som més dels que ens creiem". Amb la crisi, creix el nombre i el compromís de la gent que es mou amb els nostres mateixos anhels. D'aquí el lema d'enguany: "*Solidaritat amb el pobre i retornar l'esperança*".

Solidaritat amb el pobre

Avui ens afecta, sobretot, el sofriment de tantes persones. Quan es parla de crisi, normalment se'n parla amb xifres o percentatges. Però darrera de cada una d'aquestes xifres hi ha una cara, unes persones amb nom i cognom, amb esperances frustrades, algunes de les quals podem tenir molt a la vora. Es tracta d'un dolor profund que afecta tots els sectors de la població, en primer lloc els que ja abans estaven en risc d'exclusió, però, també, els que han assolit noves formes de pobresa que fereixen de manera indiscriminada joves, avis, dones, adults sense feina, tots els quals, dia a dia, veuen com van perdent possibilitats de mantenir la seva dignitat..

Les persones i entitats convocants ens sentim interpel·lats per aquesta realitat cada cop més punyent i ens ha ajudat a posar en valor la dignitat de la persona, potenciar els discursos alternatius i a veure amb major claredat que cal desautoritzar el discurs oficial del "no hi ha res a fer" i que cal acompanyar. Perquè sabem que la dignitat col·lectiva d'una societat no es mesura per les possibilitats que tenen els sectors econòmicament benestants sinó pel respecte i l'estima amb què són tractats els sectors més castigats. Vivim un moment clau per oferir esperança.

Retornar a l'esperança des de l'ajuda mútua

És un motiu d'esperança constatar que creix la solidaritat ciutadana d'atenció directa a les persones, d'individu a individu, sovint de manera invisible, des de les formes més espontànies o des de les xarxes socials. En temps de bonança semblava que aquests valors s'havien diluït, però després de cinc anys de retallades i de destrucció de llocs de treball, sembla que reneix.

Cal fer referència, en primer lloc, a l'ajuda que es donen els membres de la mateixa família, especialment els avis malgrat els seus escassos recursos; però també a l'aparició de xarxes informals amb accions directes de solidaritat en relació a necessitats bàsiques: alimentació (bancs, menjadors, àpats solidaris...), roba, llibres, comerç solidari, acolliment d'immigrants, la mateixa ILP per la Renda Ciutadana. Cal remarcar sobretot la multitud d'entitats nascudes de la societat civil que, més enllà de posar el focus a desvalguts i marginats, ajuden per superar les noves formes de pobresa, moltes de les quals són presents al Fòrum.

Retornar a l'esperança i transformar el sistema

Sabem, però, que els remeis pal·liatius no són suficients, que cal canviar el "sistema" cap a un nou model que preservi la igualtat, els drets de tothom, la transparència, el respecte a la naturalesa. En aquest sentit, la crisi ha desencadenat múltiples protestes, resistències i la proliferació d'experiències. La nostra societat bull de protestes massives contra les retallades als serveis bàsics, contra els desnonaments, contra una reforma laboral que deixa sense protecció al treballador, contra el racisme i la criminalització de l'immigrant, contra les accions usureres de la banca o contra el malbaratament de la naturalesa.

Tot aquest moviment de protesta ve acompanyat de l'aparició de propostes alternatives, diferents i plenes d'imaginació, en els àmbits més diversos que, entre totes, van definint l'orientació del nou model. Són petites experiències però a l'interior de cada una d'elles hi ha una llavor d'esperança.

En el camp de l'economia el renaixement del moviment cooperatiu, de la banca ètica, de noves experiències en el món rural, de les plataformes en defensa del territori o per un nou model energètic, per la nova cultura de l'aigua. En el camp polític la consciència d'iniciar una reforma en profunditat, de noves formes de participació, l'ampla moviment ciutadà exigint el Dret a Decidir i el respecte a la nostra identitat. En el camp del dret el moviment de magistrats, juristes i advocats que demanen major transparència i capacitat d'actuació contra un model de societat venuda al diner. I podríem seguir: en el camp de la cultura, de l'educació, dels serveis, del respecte a la diversitat, de la no-violència. O de les iniciatives en el camp de la fe, de l'espiritualitat, del diàleg interreligiós. Vivim en una societat que reacciona.

Apostem per la confluència de totes aquestes lluites i esperances. Cal treballar des de tots els àmbits i des de la pluralitat de pensament, ideologies i establir una relació porosa entre tota la bullidera d'iniciatives, moviments i protestes, ara en plena gestació. Aquesta III edició del FCTA vol ser un intent més en la construcció d'aquesta gran xarxa. Vol col·laborar en la creació d'aquest espai comú de valors i lluites, de propostes i d'experiències. Al capdavant de tot, ajocada i humil s'entreu l'esperança.